

אסתי שושן (בתמונה), מייסדת ומנכ"לית "נבחרות": "זו תמיד טעות להסתכל על המגזר החרדי כמקשה אחת, ולאור אירועי הימים האחרונים ההבנה הזאת מתחדדת. מדובר בעיקר בכשל גדול של המנהיגות הפוליטית החרדית. האוטונומיות המוניציפליות הקטנות קרסו"

צילום: מאיר אליפיר

מיוחדות, הם פשוט מבקשים שיהיו קשר
ביום להם. אי אפשר ברגע אחד לסגור הכל,
כי אז גם הילד יחפש את הבלגן מחוץ לבית.
הפורטנייט שלו הוא להיות פיזית ברחוב
בית בני ברק. אם יהיה פה משהו אחד בוגר,
שידע לדבר עם שני הצדדים, להבין מה
הצורך של שני הצדדים ולפתור את הבעיה
הזאת – אז הכל יסתדר."

אייזיקוביץ: "האנשים המסוימים
שיוצרים את הבלגן הזה – יש להם שמות,
פנים, קטלוג חברתי. יודעים מיהם, לאילו
קבוצות הם שייכים. למשטרה אמורים
להיות המשאבים כדי לאתר אותם ולטפל
בהם באופן נקודתי, ואז אין לך את הגפרור
שמדליק את המדורה."

שושן: "אנחנו נמצאים בכאוס גלובלי.
ככל שאנשים נשארים יותר זמן בסגר, יש
לזה השפעות פסיכולוגיות, כלכליות וב-
ריאותיות. בחברה שאין בה נטפליקס או
סמארטפון לברוח אליהם, כנראה שסיר
הלחץ משמעותי יותר. אפשר יהיה לפי
תור את זה אם ההנהגה הפוליטית תנסה
לחבר אליה את ההנהגה הרבנית, שבסור
פו של דבר היא זו שנותנת את ההוראות.
כמו שהם יודעים להביא ציבור שלם לקלי-
פיות ועושים זאת דרך גיוס הרבנים וראי
שי קהילות, צריך להיות מבצע מהסוג הזה
בהקשר הנוכחי. אני מתפלאת איך זה לא
נעשה עד היום".

צילום: מתי הכסמן, פלאש 90

מלך זילברשלג (בתמונה), אושיית רשת ואיש ניו מדיה: "כשהרב של חרדי מחליט לפתוח את החיידר שבו הבן שלו לומד, והמשטרה מגיעה לסגור אותו – הוא נזכר מי סגר בתי ספר ללימודי תורה בעבר, וזה מה שהוא חש כלפי המשטרה. נשמע נורא, אבל זה מה שעובר לו בראש"

בקבוצות קטנות, בחללים פתוחים – אז
רצוי וכדאי לעשות זאת. גם להורים החיי-
לונים קשה, אבל בציבור החילוני אפשר
להפעיל לימודים בזום, יש יותר מחשבים.
ואילו בציבור החרדי אלה ילדים שאם הם
לא הולכים לבית הספר – אין לכל אחד
מהם אפילו טלפון כשר. לכן מערך הלי-
מודים בטלפון נתקל בהרבה מאוד קשיים,
והמצוקה היא גדולה מאוד. לא ראיתי יוד
מה של הממשלה לחלק טלפונים כשרים
לילדים כדי שיוכלו ללמוד, לא ראיתי את
המשטרה או את הממשלה אומרות: בוא
נגסה לספק פתרונות לציבור הזה, לע-
זור לו."

זילברשלג: "הייתי לוקח את הרבנים
לסיבוב בבית החולים מעייני הישועה בבני
ברק או בשיבא בתל השומר. בנוסף, הייתי
לוקח את ראש הממשלה ומקבלי ההחלטות
לבית של אחותי בחיפה, שיושבת מאז הקר-
רונה עם עשרה ילדים בבית. יתייחסו לנו-
שא אחרת ברגע שיראו את זה. כל צד צריך
יותר להבין את המורכבות של הצד השני.
צריכה להיות יותר היכרות של הצדדים זה
את זה."

שושן: "אני חייבת לציין את הממלכתיות
וההתנהלות האחראית של הרבנים של
ש"ס, שממש מהרגע הראשון אמרו שפי-
קוח נפש הוא מעל לכל, ואין שום התח-
כמות. מצד שני, אמר לי אתמול איזה רב
ספרדי: 'הלוואי שיכולתי להגיד משהו,
אבל האשכנזים לא יקשיבו לי'. אומנם יש
קהילות שלמות שנתונות במצור הזה מאז
שהכל התחיל ומשפחות ששמרות על הכי-
ללים, אבל יש כמה קהילות שמתחכמות וזו
התוצאה."

אייזיקוביץ: "יש את אותן קבוצות בשולי
החברה החרדית שמוגדרות אנרכיסטיות,
ולמרות זאת יש להן רבנים שמנהיגים
אותן, שהאמירה שלהם אמורה להשפיע.
היה אפשר לצפות מהם בעת הזאת לקצת
יותר אחריות."

סיר לחץ

איך מחזירים את העניינים לשליטה
ומאחים את הקרע?

זילברשלג: "זה אפשרי להחזיר את
העניינים לשליטה. זו האוכלוסייה הכי
ממושמת בעולם, כי חינוכו אותה מגיל
אפס להיות ממושמת. אם ילמדו אותם
להיות ממושמתים לחוק ואם יתאימו
את החוק למה שהחיים דורשים – הם
יהיו ממושמתים לחוק. אין להם דרישות

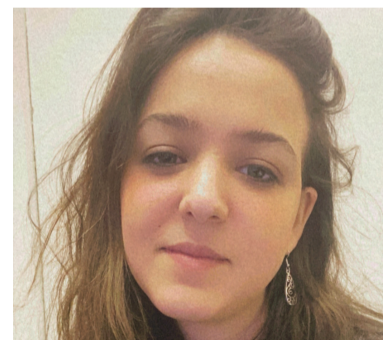
ידי המשטרה, ומצד שני התושבים חשים
חוסר ביטחון מופגן כשהשוטר נוכח בשטח.
אני, למשל, מלמד את הילדים שלי לברוח
מהשוטרים כמו מאש, כי אני חושש מחור-
סר שיקול הדעת שלהם. מה שקרה בימים
האחרונים היה מפגן כוח נטו שפגע באור-
חים חפים מפשע ורק הגביר את התסכול
ואת הפחד."

שושן: "אני מצפה מהמשטרה שתע-
שה הכל כדי שפחות אחים, אחיות, חברים
וחברות שלי מהמגזר ימותו או יחלו קשה
בקורונה, וכמובן שיעשו הכל נגד הרבקה
של אחריהם. חייבת להיות פה אכיפה, אבל
היא יכולה להיעשות יותר בחוכמה, יותר
בהיגיון. החלקים המתונים בתוך החברה
החרדית כבר חודשים ארוכים משועים
להתערבות של גורמי האכיפה שיעשו את
עבודתם. חשוב לזכור שיש קולות אחרים
בתוך החברה החרדית, שהם הראשונים
לסבול את נחת ורועם של הקיצונים."

לרבנים, שחלקם לא משתפים פעולה
עם ההנהגות, היה חלק בזה?
פינקל: "לא. בן אדם חרדי לא מהרהר
אחרי החלטות של רבנים. בציבור החרדי
מאמינים שללימוד תורה של ילדים יש
יכולת לשמור עלינו. ההוראה הגורפת
של הרב חיים קנייבסקי לציבור הליטאי,
שאני נמנית עמו, הייתה לסגור את תל-
מודי התורה. אחר כך שמעתי שחלק מב-
עלי מוסדות פנו אליו באופן פרטי והוא
אמר להם שאם אפשר לפתוח תוך שמי-
רת הנחיות, אז לעשות זאת כי זכות ליי-
מוד תורה היא גדולה. מבחינתנו, חינוך
ולימוד תורה הם החיים עצמם, בתפיסה
שלנו, לעצור את לימוד התורה ולפגוע
בחינוך של הילדים – מפחיד ויכול להיות
מסוכן כמו המגיפה. לכן אם אפשר לדאוג
שהילדים כן ישבו וילמדו, עם מסיכות,

"האנשים המסוימים שיוצרים את
הבלגן הזה – יש להם שמות, פנים,
קטלוג חברתי". אייזיקוביץ

"לא ראיתי יוזמה של הממשלה לחלק
טלפונים כשרים לילדים כדי שיוכלו
ללמוד". פינקל

ראל. זה נשמע נורא, אבל זה מה שעובר
לו בראש. הרב שלו אמר לו לשלוח את
הילד לבית הספר, ולכן מבחינתו ההתאמה
של ההנחיות היא רק לציבור הכללי ולא
לחרדי."

אייזיקוביץ: "חובת המשטרה לוודא שה-
חוק מתממש, ומצד שני – המטרה הראי-
שונה של המשטרה היא לדאוג לביטחון
האזרחים. במציאות החוק לא נאכף על